

Tambereen Tannhäuser

Suomessa on tätä nykyä kolme paikkakuntaa, jossa kyetään kunnolla valmistelevaan ja esittämään merkittävä ooppera. Helsinki, Savonlinna ja Tampere. Kynnyskysymyksiä ovat esityspaikka, orkesteri ja laulajat. Yleisöä kyllä ilmestyy, jos ote pitää. Missään Suomessa ei kuitenkaan selvitä pelkin suomalaisin voimin. No, sen ei ehkä tarvitse olla tavoitekaan.

Isossa oopperassa saattaa orkesterimontussa, näyttämöllä ja kulissien kätköissä hääriä parhaimmillaan 300 ihmistä, ja kaiken pitäisi natsata kohdalleen. Olen joskus törmännyt pätevään asiantuntija-analyysiin eri maiden oopperatalojen tasoista. Esimerkiksi pienessä Latviassa sikäläinen kansallisooppera selviää omin voimin Wagnerin neliosaisesta järkäleestä Nibelungin sormus. Meillä ei.

Tampereen ooppera tuottaa keväisin yleensä yhden ison teoksen. Vuosien varrella esiintyjäkaartiin on saatu kovia kotimaisia tekijöitä. Karita Mattila on laulanut pääosan ainakin Tšaikovskin Patarouvassa ja Puccinin Manon Lescaut:ssa. Häneltä on joskus tiedusteltu, miksi hän varaa niin paljon aikaa Tampereelle. Vastauksesta on paljastunut, että hän on esiintynyt samassa oopperassa piakkoin jossain isommassa paikassa, Tampere on ollut oiva paikka ajaa sisään. Myös Soile Isokoski on pistäytynyt Tampereella.

Täksi kevääksi Tampereen ooppera oli tarttunut tavallistakin kovempaan palaan, Wagnerin Tannhäuseriin. Sen juoni on nykyihmiselle vähän sii o soo. Täytyy omata vapaa mielikuviutus, että yhtymäkohdat todellisuuteen toteutuisivat. No, lopussa kuitenkin päähenkilöt kuolevat.

Suomi on bassojen, baritonien ja sopraanoiden maa. Tenoreita ei meiltä jostain kummasta syystä ole kivunnut kirkkaimpaan kärkeen. Onko se geeneistä kiinni vai? Tannhäuseriinkin oli haettu tenori ulkoa, amerikkalainen Richard Decker.

Pennsylvanialaisperäisellä Deckerillä on näyttävä ura takanaan. Hän on työskennellyt myös pitkään Saksassa, joten saksan kielen ja saksalaisen perinteen odottaisi olevan hanskassa. Mutta ei, tenori ei tykittänyt.

Tampereen Tannhäuseristä tuli naisten näytös. Jos lavalla olisi laulanut vain tenori Tannhäuser, olisi hänen tukkoisen äänensä voinut panna akustiikan piikkiin. Mutta heti kun ihanat sopraanot Johanna Rusanen ja Elisabet Strid antoivat tulla täysillä, jokainen tajusi, että akustiikassa ei ole vikaa.

Oopperan pohjan muodostava Tannhäuserin legenda periytyy pimeältä keskiajalta. Ohjaajat yrittävät yleensä erilaisin tempuin siirtää tapahtumia nykyaikaan. Tampereen Tannhäuserissakin näitä kikkoja vilisi. Wartburgin linnan laulukilpailussa esiintyjä kiemurteli mikki kädessä niin, että tuli mieleen euroviisut. Toisessa kohtaa Wolfram filmasi tapahtumia videokamerallaan. No, mene ja tiedä?

Tampere-talo on kaikin puolin mukava paikka. Kauempaa tuleville löytyy lähistöltä sopivasti parkkitilaa. Aulan läpi jatkuva Kimmo Kaivannon juova tuntuu mukavalta. Lämpöiden isoista ikkunoista voi ihailla kaupunkimaisemaa. Salin akustiikassa en vuosien varrella ole havainnut moitittavaa. On vain yksi kiusallinen pikku piirre etenkin talvisaikaan. Tampere-talon narikkapalvelu on surkeasti järjestetty. Verratkaapa vaikka Kansallisoopperan vastaavaan.

pajen